

5637

2. Beh. af Lovf. om en overord. Bevill. til Befæstninger.

5638

og han maa have Mere til; det er afgjort. Spørgsmaalet er blot: Kan det konstateres? Spørgsmaalet vil være: Hvorledes faae vi den Indtægt beregnet og slaaet fast? Kunde vi virkelig gaa ind i hver Gaardmands og enhver Næringsdrivendes Forretning og se nøje efter og derefter fastsætte hans Indtægt; er der neppe Spørgsmaal om, at vi sikkert naaede det; saa kom vi maaste i alle Tilfælde, sikkert i 999 af 1,000, over en Skatteindtægt af 800 Kr. for Gaardmand. Men ere vi lige saa sikre, naar Angivelserne skulle ske, ikke saaledes, at Andre staa udenfor og fastsætte Indtægten, som f. Ex. ved Selvangivelse eller ved Ansættelser ad kommunal Ve? I denne Henseende maa vi jo erindre, hvor overordentlig stor Usikkerhed der endnu findes herhjemme med Hensyn til den virkelige Indtægt, som have f. Ex. af en Gaard paa Landet og — jeg kan gjerne tilføie — af mange mindre Forretninger i Handel og Haandværk. Vi have jo nogle ganske mærkelige slaaende Exempler, som ere blevne opbevarede i vor Erindring, paa, i hvilken Grad Anskuelserne i denne Henseende kunne divergere. Biskop Grundtvig fortalte engang her i Thinget et Exempel, der gik til den yderste Yderlighed i den ene Retning. Det var om en Bonde nede i Næstved-Egnen, som, da han skulde betale Krigsskat i 1848 og skulde statte af sin Indtægt, som og sagde: „Seg har ikke haft en Skilling Indtægt i det foregaaende Aar, jeg har vortimod maattet tage 50 Rd. op i Sparekassen“. Han havde ikke været istand til at sætte en Skilling ind i Sparekassen i det Aar, og han betragtede det Doverskud, der kom frem, efter at han havde levet, som sin Indtægt. Det er den ene Yderlighed. Vi have oplevet andre Yderligheder i den stikmodsatte Retning. Jeg erindrer, hvorledes en synsk Fastebonde — han er nu død; det var Niels Larsen i Frørup —, som havde en Gaard paa 44 Tdr. Land med 2 Heste og 6 Røer, gjerne vilde vælges til Landsthinget. Man maatte den Gang — det var før Grundlovsforandringen — have 1,200 Rd. i Indtægt eller svare en vis Skat for at blive valgbar til Landsthinget. Niels Larsen gjorde nu et Regnestykke op over sine Indtægter og fandt, at de korrektest maatte sættes til 1,289 Rd. for det foregaaende Aar. Det fandt Valgbestyrelsen var en højere Indtægt, end man kunde antage en Fæstegaard paa 44 Tdr. Land med 2 Heste og 6 Røer kunde give. Den henvendte sig saa til Godsforvalteren — det var paa Glorup Gods, hvis jeg ikke tager feil — og spurgte om hans Mening, og Godsforvalteren opgav Niels Larsens Indtægt

til 689 Rd. 4 Mk. 4 Sk. Men det syntes denne saa lidt om, at han gjorde et nyt Regnestykke, og nu fandt han, at hans virkelige Indtægt for det foregaaende Aar havde været 1,487 Rd. (En Stemme: Og det var dengang!) Ja, det var i 1859. Mellem saadanne store Spring vil man altsaa komme til at bevæge sig paa de forskjellige Steder. (Berg: Han var maaste en rig Mand). Nei, det er kun Indtægten af Gaarden, der var Tale om. Mellem saadanne Yderligheder kan man altsaa komme til at springe, og det er en særdeles vanskelig Ting at give nogen Garanti for, at Ansættelserne virkelig ville blive, som de skulle være. Jeg husker, at der ved en tidligere Leilighed var et æret Medlem her i Thinget, som selv er Gaardmand, der sagde, at for 800 Rd. aarlig vilde han med Fornøjelse afstaa sin Gaard. Han regnede nu vel neppe sit personlige Arbejde med; han vilde trække sig tilbage og have hele sin Tid til sin Naadighed og de 800 Rd; men som sagt, der er stor Usikkerhed i, hvorledes den Slags Beregninger gjøres, og nogen Garanti for, at man i den Henseende træffer det Rette, vil være absolut nødvendig, naar man ikke skal komme til det, at hele Middelstanden, og deriblandt Gaardmandsklassen, dukker under denne Indkomsskat. Det har nu imidlertid været de Herrers enstemmige Anskuelse, at det ikke er deres Afgt, og altsaa tør vi vente, at forsaavidt dette Spørgsmaal kommer videre under Drøftelse, vilde de være rede til at gaa ind paa saadanne Endringer, hvorved den bebudede nye Skat virkelig kan komme til at hvile paa Middelstanden; thi deraf er det belinget, om den kan bringe det store Udbytte, som man ventte (Th. Nielsen: De store Formuer skulle ogsaa med!). Det er givet, men den maa tillige hvile fuldt paa Middelstanden, ellers giver den ikke det Udbytte, som den efter Forslaget skal give. Der har hos forskellige ærede Herrer været sig en underlig Opsættelse, som om det at forsvare Landet var noget, som kun interesserede nogle enkelte Samfundsklasser (Modsigelse af Th. Nielsen). Ja, der er Ingen, der har gjort det stærkere end det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) i sin Tale foreleden. Thi hvad var det, som egentlig var Grundtonen i hans Foredrag? Det var det, at nu skulde vi faae at se, om „de høie Herrer“ virkelig vilde yde Noget til Landets Forsvar; de havde freget saa længe paa, at det var nødvendigt, nu skulde vi se, om de ogsaa vilde lukke Pungen op; naar man tidligere var kommen til Godseierne og Rigmændene og